

فهرست مطالب

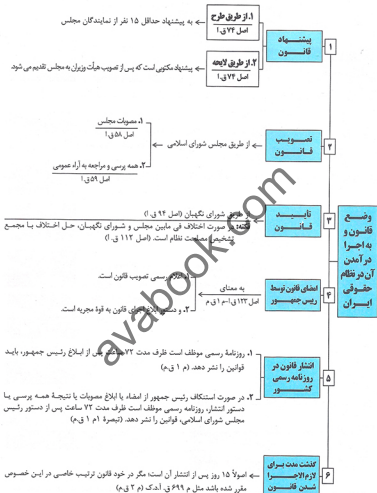
عنوان	شماره صفحه
مقدمه/ ماده ۱ الی ۱۰	۱
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ اقسام مال	۹
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ اقسام حق	۲۲
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ عقود عینی	۳۵
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ احکام حاکم بر ماده ۱۱ الی ۵۴	۳۷
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ وقف	۳۸
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ ارتفاق	۵۲
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ اسباب مالکیت	۵۷
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ املاک	۵۸
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ اموال مجهول المالک	۶۰
مدنی ۱۲/ اموال و مالکیت/ احکام حکم بر مواد ۹۲ الی ۱۸۲ قانون مدنی	۶۳
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ کلیات عقود	۶۵
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ اسباب عقود	۷۰
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ شرایط عمومی معاملات	۹۲
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ تعهدات	۱۲۲
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث	۱۳۲
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ شروط	۱۳۳
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ معاملات فضولی	۱۴۸
مدنی ۱۳/ قواعد عمومی قراردادها/ سقوط تعهدات	۱۵۴
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ کلیات	۱۷۵
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ ایفاء ناروا	۱۷۷
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ اداره فضولی	۱۸۰
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ غصب	۱۸۴
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ اتلاف و تسبیب	۱۹۸
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ استیفاء	۲۰۱
مدنی ۱۴/ الزامات خارج از قرارداد/ مسئولیت مدنی	۲۰۴
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ مقدمه	۲۱۷
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار مجلس	۲۲۰
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار حیوان	۲۲۱
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار شرط	۲۲۲
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار تأخیر ثمن	۲۲۳
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار رؤیت و تخلف وصف	۲۲۴
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار غبن	۲۲۵
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار عیب	۲۲۷
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار تدلیس	۲۳۲
مدنی ۶ و ۷/ خيارات/ خيار بعضی صفت	۲۳۳

۳۳۴	مدنی ۶ و ۱۷ / خیارات / خیار تخلف شرط
۳۳۵	مدنی ۶ و ۱۷ / خیارات / خیار نفلیس
۳۳۶	مدنی ۶ و ۱۷ / خیارات / خیار تعدّر تسلیم
۳۳۷	مدنی ۶ و ۱۷ / خیارات / احکام خیارات
۳۴۰	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / بیع
۳۶۱	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / اجاره
۳۸۲	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / مزارعه
۳۸۷	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / مساقات
۳۸۹	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / مضاربه
۳۹۲	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / جماله
۳۹۶	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / شرکت
۳۰۷	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / ودیعه
۳۱۴	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / عاریه
۳۱۷	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / قرض
۳۲۱	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / قمار و گروپندی
۳۲۳	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / وکالت
۳۳۲	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / ضمان
۳۴۸	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / حواله
۳۵۴	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / کفالت
۳۶۱	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / صلح
۳۶۸	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / رهن
۳۷۳	مدنی ۶ و ۱۷ / عقود معینه / هبه
۳۷۹	مدنی ۱ / اشخاص / احوال شخصیه
۳۸۴	مدنی ۱ / اشخاص / اقامتگاه
۳۸۷	مدنی ۱ / اشخاص / اسناد ثبت احوال
۳۹۸	مدنی ۱ / اشخاص / شخصیت حقوقی
۴۰۱	مدنی ۱۵ / خانواده / خواستگاری
۴۰۵	مدنی ۱۵ / خانواده / شرایط انعقاد نکاح
۴۱۰	مدنی ۱۵ / خانواده / موانع نکاح
۴۱۸	مدنی ۱۵ / خانواده / آثار نکاح
۴۲۶	مدنی ۱۵ / خانواده / موارد انحلال نکاح
۴۳۳	مدنی ۱۵ / خانواده / نسب
۴۳۵	مدنی ۱۵ / خانواده / حضانت
۴۳۷	مدنی ۱۵ / خانواده / ولایت
۴۳۹	مدنی ۱۵ / خانواده / انفلق
۴۴۴	مدنی ۱۵ / خانواده / حجر و قیمومت
۴۵۳	مدنی ۱۵ / خانواده / تابع و مأخذ

تشریح	فواعدی است که بر روابط افراد با یکدیگر (صرف نظر از شغل و مقام خاص آنان در اجتماع) حکومت می کند.
خاستگاه	اصطلاح حقوق مدنی از حقوق روم اقتباس شده است که ابتدا در روم تحت عنوان حقوق مدنی (jus civil) یا حقوق خاص شهروندان و سپس در قرون وسطی تحت عنوان حقوق مدنی (droit civil) بکار می رفت که در مقابل حقوق مسیحیت قرار داشت.
<p style="text-align: center;">قانون مدنی در سه دوره قانونگذاری به تصویب رسیده است</p>	<p>← از ماده ۱ تا ۹۵۵ در دوره ششم قانونگذاری به تاریخ ۱۳۰۷/۷/۱۸</p> <p>جلد اول</p> <p>← از ماده ۹۵۶ تا ۱۲۵۶ در دوره نهم قانونگذاری</p> <p>جلد دوم</p> <p>از ماده ۹۵۶ تا ۱۳۱۳/۱/۱۶ در ۹۷۵ و از ماده ۱۳۱۳/۱/۱۶ تا ۱۳۱۳/۱/۲۷ در ۱۰۳۰ و از ماده ۱۳۱۳/۱/۲۷ تا ۱۰۳۱ و از ماده ۱۰۳۱ تا ۱۰۶۱ در تاریخ ۱۳۱۳/۱۲/۳۱ و از ماده ۱۰۶۲ تا ۱۱۱۹ در تاریخ ۱۳۱۴/۱/۱۷ و از ماده ۱۱۲۰ تا ۱۱۵۷ در تاریخ ۱۳۱۴/۱/۲۰ و از ماده ۱۱۵۸ تا ۱۲۰۶ در تاریخ ۱۳۱۴/۱/۱۹</p> <p>← از ماده ۱۲۰۷ تا ۱۳۳۵ در دوره دهم قانونگذاری</p> <p>جلد سوم</p> <p>از ۱۲۰۷ تا ۱۲۵۶ در تاریخ ۱۳۱۴/۷/۱ و از ماده ۱۳۱۴/۷/۱ تا ۱۲۸۳ در تاریخ ۱۳۱۴/۷/۱۲ و از ماده ۱۲۸۴ تا ۱۳۳۵ در تاریخ ۱۳۱۴/۸/۸.</p> <p>از ماده ۱۲۰۷ تا ۱۲۵۶ که متعلق به جلد دوم می باشد، در دوره دهم قانون گذاری تصویب شده است.</p>
	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="93 633 352 706" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> اصلاحات و الحاقات قانون مدنی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی </div> <div data-bbox="481 633 740 706" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> اصلاحات و الحاقات قانون مدنی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی </div> </div> <p style="text-align: center;">↓</p> <div style="display: flex;"> <div data-bbox="47 735 414 1336" style="flex: 1;"> <ul style="list-style-type: none"> • ابتدا قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۶۱/۱/۸ بود که به طور آزمایشی برای مدت ۵ سال به تصویب رسید و سپس در ۱۳۷۰/۸/۱۴ تصویب نهایی رسید که این مواد عبارتند از: ماده ۱- ۲۶- ۸۱- ۱۶۲- تبصره م ۱۶۳- ۲۴۸- ۲۴۹- ۲۵۱- ۲۵۲- ۲۵۳- ۲۵۴- ۲۵۵- ۲۵۶- ۲۵۷- ۲۵۸- ۲۵۹- ۲۶۰- ۲۶۱- ۲۶۲- ۲۶۳- ۲۶۴- ۲۶۵- ۲۶۶- ۲۶۷- ۲۶۸- ۲۶۹- ۲۷۰- ۲۷۱- ۲۷۲- ۲۷۳- ۲۷۴- ۲۷۵- ۲۷۶- ۲۷۷- ۲۷۸- ۲۷۹- ۲۸۰- ۲۸۱- ۲۸۲- ۲۸۳- ۲۸۴- ۲۸۵- ۲۸۶- ۲۸۷- ۲۸۸- ۲۸۹- ۲۹۰- ۲۹۱- ۲۹۲- ۲۹۳- ۲۹۴- ۲۹۵- ۲۹۶- ۲۹۷- ۲۹۸- ۲۹۹- ۳۰۰- ۳۰۱- ۳۰۲- ۳۰۳- ۳۰۴- ۳۰۵- ۳۰۶- ۳۰۷- ۳۰۸- ۳۰۹- تبصره ۲ م ۱۳۰۷ • اصلاح ماده ۱۱۷۳ مصوب ۱۳۷۶/۸/۱۱ • اصلاح ماده ۱۱۸۴ مصوب ۱۳۷۹/۳/۱ • اصلاح ماده ۱۰۴۱ مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام • الحاق یک تبصره به ماده ۱۱۳۰ مصوب ۱۳۸۱/۴/۲۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام • اصلاح مواد ۱۱۰۷ و ۱۱۱۰ و ۱۱۲۳ و الحاق یک تبصره به ماده ۱۱۲۳ مصوب ۱۳۸۱/۸/۱۹ • اصلاح ماده ۱۱۶۹ و الحاق یک تبصره به آن مصوب ۱۳۸۲/۹/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام • اصلاح ماده ۹۴۶ مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۱۶ </div> <div data-bbox="414 735 948 1336" style="flex: 1;"> <ul style="list-style-type: none"> • الحاق یک تبصره به ماده ۹۸۹ مصوب ۱۳۳۶/۱/۱۸ • اصلاح ماده ۲ قانون مدنی مصوب ۱۳۳۰/۸/۲۹ • اصلاح ماده ۹۷۷ و تبصره ماده ۹۸۸ مصوب ۱۳۴۸/۱/۲۷ </div> </div>
تاریخچه حقوق مدنی	

مهمترین مآخذ قانون مدنی، مخصوصاً در جلد اول آن، فقه اسلامی است و از قوانین کشورهای فرانسه - بلژیک و سویس نیز در تهیه بعضی از مواد، بالاخص در جلد دوم و سوم، استفاده شده است.

قوانین مربوط به اتباع خارجه و ایرانیان شیعه

اتباع بیگانه در ایران اصولاً تابع قانون ایران هستند مگر در موارد استثنایی	قاعده کلی
---	-----------

استثنائات

۱. مسائل مربوط به نکاح و طلاق اصل ۱۲ و ۱۳ ق. ۱

← در خصوص اتباع بیگانه و ایرانیان غیرشیعه، این مسائل تابع قواعد دولت و مذهبی است که شوهر پیرو آن می‌باشد.

۲. مسائل مربوط به ارث و وصیت اصل ۱۲ و ۱۳ ق. ۱

← در خصوص ایرانیان غیرشیعه، طبق قانون مذهب متوفی (قانون ملی متوفی) رفتار می‌شود هر چند مربوط به اموال غیرمنقول واقع در ایران باشد.
در خصوص اتباع بیگانه، در حدود معاهدات (بین ایران و دولت متبوع تبعه) طبق قانون دولت متبوع تبعه پیگیری رفتار می‌شود.

۳. مسائل مربوط به فرزندخواندگی اصل ۱۲ و ۱۳ ق. ۱

← طبق قواعد دولت یا مذهبی که پدرخوانده یا مادرخوانده پیرو آن است.

۴. قواعد و عادات مذهبی ایرانیان غیر شیعه

← در حکم قانون خارجی بوده و اجرای آن مربوط به عدم مخالفت با نظم عمومی و اخلاق حسنه است.

۵. مسائل مربوط به اهلیت

← در خصوص ایرانیان غیرشیعه طبق مذهب خودشان رفتار می‌شود. ولیکن در خصوص اتباع بیگانه مسائل مربوط به اهلیت در حدود معاهدات تابع دولت متبوع خود می‌باشد. (م ۹۶۲ ق.م)

۶. روابط ایسوی و اولاد (نسب)

← روابط بین اربوب و اولاد تابع قانون دولت متبوع پدر است. مگر اینکه نسبت طفل فقط به مادر مسلم باشد که در این صورت روابط بین طفل و مادر او تابع قانون دولت متبوع مادر خواهد بود. (م ۹۶۴ ق.م)

۷. مسائل مربوط به ولایت

← ولایت قانونی و نسب قیم بر طبق قوانین دولت متبوع مولی علیه خواهد بود. (م ۹۶۵ ق.م)

۸. مسائل مربوط به مالکیت

← وفق ماده ۹۶۶ ق.م اموال منقول و غیرمنقول تابع قانون محل وقوع مال هستند و حتی جاهجایی آنها از کشوری به کشور دیگر نمی‌تواند بر حقوق آن اموال که در محل ابتدایی بدست آمده است خائل وارد کند.

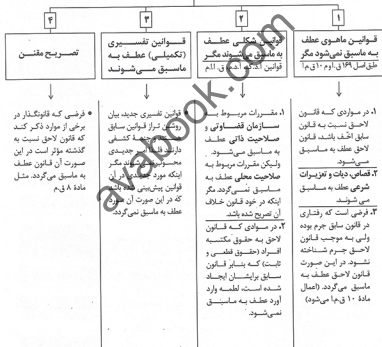
۹. قانون حاکم بر تعهدات ناشی از عقود

← تعهدات ناشی از عقود تابع قانون محل وقوع عقد است. مگر اینکه متعاهدین اتباع خارجه بوده و آن را صریحاً یا ضمناً تابع قانون دیگری قرار داده باشند. (م ۹۶۸ ق.م)

قاعده عطف به ماسبق نشدن قوانین

قیح عقاب بلا بیان

یعنی قانون نسبت به آنچه که قبل از انتشار جریان داشته تأثیری ندارد و تنها نسبت به وقایع بعد از انتشار حاکم است.

قاعده کلی**استثنائات**

• منظور از قراردادهای

خصوصی عقود
نامعین هستند که
عقودی عهدی و لازم
می‌باشند.

• طرفین نمی‌توانند با

گذاشتن نام قرارداد

خصوصی بر روی
عقود معین از آثار و
احکام آن عقود فرار
کنند و تشخیص نام
بر روی عقود در
صورت اختلاف با
محکمه است.

• این ماده اصل

قراردادها را
بیان می‌کند
که خود نیز
زیر شاخه اصل
حاکمیت اراده
می‌باشد.

• لفظ اشخاص

مناسبتی به نظر
می‌رسد زیرا که
اشخاص حقوقی
را نیز در بر
می‌گیرد.

م ۱۰ ق. م: قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قوانین نباشد نافذ است.

• ماده ۱۰ ق. م

در عقود معین
نیز قابل استناد
است مشروط
بر اینکه وسیله
تجاوز به احکام
امری آن عقود
نشود.

• منظور اراده

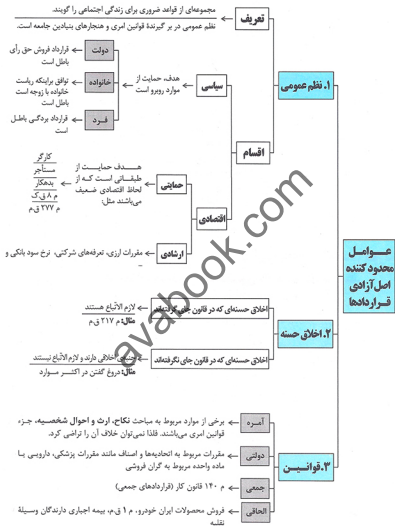
صریح و
مستقیم
قانونگذار
است نه ارده
ضمنی و
کتابهای

• در امور مالی اصل

بر تکمیلی بودن و
در احوال شخصیه
اصل بر امری بودن
قوانین است لذا
منظور از قانون در
این ماده، قانون
آمده می‌باشد نه
قوانین تخییری و
تفسیری و تویضی

• قراردادهای

منعقد شده در
صورتی معتبر و
نافذ است که وفق
ماده ۹۷۵ ق. م و
۶ ق. ا. د. م مخالف
نظم عمومی،
اخلاق حسنه و
قانون نباشند.

مدنی ۲

اموال و مالکیت:

- ❖ اقسام مال
- ❖ اقسام حق
- ❖ عقود عینی
- ❖ احکام حاکم بر ماده ۱۱ الی ۵۴*
- ❖ وقف
- ❖ ارتفاق
- ❖ اسباب مالکیت
- ❖ املاک
- ❖ اموال مجهول المالک
- ❖ احکام حاکم بر ارتفاق

شرح جامع حقوق مدنی نموداری

avabook.com